

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Arbetsordning

Diarie-/dokumentnummer: KS2026/0874

Beslut: Kommunfullmäktige 2026-06-11 § 91/2026

Beredande politiskt organ: Demokratiberedningen

Ersätter tidigare beslut Kommunfullmäktige 2024-12-05 § 188/2024

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Kommunsekreterare

Senast uppdaterad av: Oskar Engdahl

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
1.1	Allmänna bestämmelser	4
2.	Ledamöter, tjänstgöring m.m.....	4
2.1	Antalet ledamöter (5 KAP. 5-7 §§ KL).....	4
2.2	Presidium (5 KAP. 11 § KL).....	4
2.2.1	Beredningsorgan för kommunrevisionens budget	6
2.3	Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 12-15 §§ KL)	6
2.4	Placeringsordning	6
2.5	Utbildning/omvärldsorientering	7
3.	Tillkännagivande, tid, plats och förlängning av sammanträde	7
3.1	Tid och plats för sammanträdena (5 KAP. 12 § KL).....	7
3.2	Tillkännagivande och annons till sammanträdena	7
3.3	Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde.....	8
3.4	Ärenden och handlingar till sammanträdena.....	8
4.	Mål och viljeinriktning	9
4.1	Turordning för handläggning av ärendena	9
4.2	Beredning av ärendena	9
4.2.1	Beredningsplikten (5 kap 26-34 §§ KL)	9
5.	Initiativrätt	10
5.1	Motioner.....	10
5.2	Interpellationer	10
5.3	Frågor	11
5.4	Företagens initiativrätt	12
6.	Återredovisning från nämnderna 6 kap 5 § KL.....	12
7.	Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning	12
8.	Sammanträdet	12
8.1	Upprop	12
8.2	Protokolljusterare, tid och plats 5 kap. 70 §	12
8.3	Rätt att delta i överläggningar 5 kap. 41,42 §§ KL	12
8.4	Talarordning och ordning vid sammanträden.....	13
8.5	Yrkanden m.m.	14
8.6	Deltagande i beslut och jäv	14

8.7	Omröstning	14
8.7b.	Sluten omröstning	15
8.8	Valsedlar	15
8.9	Reservation (4 kap 27 § KL).....	15
8.10	Bordläggning och återremiss (5 kap 50, 51 § KL).....	16
8.11	Protokollsanteckning	16
9.	Valfrågor	16
9.1	Valberedning	16
10.1	Protokollsjustering och protokollsutformning (5 kap 65-70 §§ KL)	17
10.2	Tillkännagivande av justering (8 kap 12 § KL).....	17
10.3	Expediering och publicering	17
11.	Sammanträde på distans.....	18
12.	Fullmäktigeberedningar	18

1. Inledning

1.1 Allmänna bestämmelser

1 § För kommunfullmäktiges sammanträden och ärendenas handläggning gäller, utöver vad som är stadgat i kommunallagen (2017:725), föreskrifterna i denna arbetsordning. Denna arbetsordning träder i kraft den 24 november 2022 och ersätter därvid tidigare arbetsordning.

2 § Ett exemplar av kommunallagen i senast gällande lydelse och arbetsordning skall tillställas varje ledamot och ersättare så snart senaste val av ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige blivit fastställt samt hållas tillgänglig vid varje sammanträde med kommunfullmäktige.

2. Ledamöter, tjänstgöring m.m.

2.1 Antalet ledamöter (5 KAP. 5-7 §§ KL)

3 § Fullmäktige har 61 ledamöter.

I vallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

2.2 Presidium (5 KAP. 11 § KL)

4 § Fullmäktige väljer för varje mandatperiod en ordförande samt en eller flera vice ordförande som tillsammans utgör fullmäktiges presidium. Presidieval skall förrättas på sammanträde före utgången av december.

Ordförande tituleras kommunfullmäktiges ordförande och vice ordförande tituleras Kommunfullmäktiges vice ordförande.

Titulatur: Kommunfullmäktiges ordförande och kommunfullmäktiges vice ordförande. Vid flera vice ordförande tituleras dess 1:a, 2:a, 3:e etc.

Tillsammans kallas samtliga ordförande för fullmäktiges presidium.

Tills presidieval har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresident).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot skall den äldste av dem vara ålderspresident.

5 § Avgår ordföranden eller någon av vice ordförandena som ledamot eller från sin presidiepost under tjänstgöringstiden, väljs annan för återstående tid.

6 § Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget ankommer det på den som varit ledamot i fullmäktige längst tid, eller, om två eller flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid, den äldre av dem (ålderspresidenten) att utöva ordförandeskapet.

7 § Presidiet ska ha regelbundna möten med gruppledarna.

Presidiet har närvarorätt vid beredningarnas sammanträden samt kommunstyrelsens och nämndernas sammanträden. Presidiet har rätt att inhämta information från förvaltning och nämndorganisation.

Kommunfullmäktiges ordförande

Kommunfullmäktiges ordförande leder kommunfullmäktiges möten.

Kommunfullmäktiges ordförande ska vara kommunens främsta företrädare och det politiska arbetets sammanhållande kraft med ett övergripande ansvar för att dialog mellan de olika delarna i den politiska organisationen förs. Rollen ställer stora krav på social kompetens, förmåga att väcka förtroende över partigränser, lyhördhet och initiativ. Kommunfullmäktiges ordförande ska verka för att vår organisationsmodell efterlevs och utvecklas i samråd med beredningarna, kommunstyrelsen, utskotten och nämnderna. Kommunfullmäktiges ordförande är tillika ordförande i demokratiberedningen.

Kommunfullmäktiges ordförande har också till uppgift att:

- Bereda och förbereda kommunfullmäktige samt säkerställa att ett rättssäkert beslutsunderlag finns alt laglighet bereda och förbereda kommunfullmäktige samt säkerställa att beslutsunderlag finns
- Hålla medborgarstämmor
- Sätta agendan för kommunfullmäktige i samråd med vice ordförande
- Samordna arbetet för samtliga beredningar tillsammans med beredningsledarna
- Representera kommunen vid besök och resor.
- Ska vara väl insatt i kommunallagen och hålla sig ajour med eventuella förändringar.

Kommunfullmäktiges vice ordförande

Kommunfullmäktiges vice ordförande medverkar vid beredning av kallelse och upprättande av dagordning.

Vice ordföranden tjänstgör som ordförande på kommunfullmäktiges möten när ordföranden finner det lämpligt.

Kommunfullmäktiges vice ordförande är tillika vice ordförande i Demokratiberedningen

Kommunfullmäktiges ordförande har också till uppgift att:

- Delta och vid behov hålla medborgarstämmor
- Delta i arbetet kring kommunfullmäktiges agenda
- Representera kommunen vid besök och resor

Kommunfullmäktiges presidium

Kommunfullmäktiges presidium ges närvaro- och yttranderätt vid beredningarnas sammanträden samt kommunstyrelsens och nämndernas sammanträden efter dialog med berörda presidier.

Presidiet ges rätt att inhämta information från förvaltning och nämndorganisation.

Kommunfullmäktiges presidium överlämnar förslag till budget för kommunrevisionen till ekonomiberedningen budget som sedan inarbetar förslaget i ekonomiberedningens förslag till budgetriktlinjer.

Leder nationaldagskommitténs arbete.

Kommunfullmäktiges presidium verkar som ett stöd för beredningspresidierna.

Tillser att ekonomiska resurser finns för varje beredning att genomföra utbildning och omvärldsbevakning.

Tillser beredningspresidierna i alla beredningar har regelbundna träffar minst 3 ggr per termin.

Kommunfullmäktiges presidium tillser tillsammans med beredningspresidierna att beredningarna genomgår relevanta utbildningar.

2.2.1 Beredningsorgan för kommunrevisionens budget

8 § Kommunfullmäktiges presidium skall svara för budgetberedning av revisionsanslaget.

2.3 Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap 12-15 §§ KL)

9 § Ledamot som är förhindrad att delta i sammanträde eller del av sammanträdet kallar själv in ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Ledamot, som i förväg anmält förhinder att delta i sammanträde eller del av sammanträdet men ändå inställer sig vid detta, träder i tjänstgöring även om ersättare kallats eller trätt i tjänstgöring. Ledamot, som har avbrutit tjänstgöringen vid sammanträde p.g.a. annat hinder än jäv, får därefter inte under samma dag tjänstgöra vid sammanträdet.

10 § Om ledamot uteblir från sammanträde utan att i förväg ha anmält förhinder eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

11 § Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

2.4 Placeringsordning

12 § Vid kommunfullmäktiges sammanträden intar presidiets ledamöter och fullmäktiges sekreterare särskilda platser vid presidiebordet.

I inledning av ny mandatperiod förväntas gruppleddare för respektive parti, gruppering av partier komma överens om placeringsordning. Kommunfullmäktiges ordförande leder dessa samtal.

Partierna bestämmer själva inbördes ordning. Ersättarna sitter på anvisad plats.

Gruppledaren sitter lätt tillgänglig för talarstolen Ledamot, som utsetts vid särskild röstsammanräkning, intar för återstoden av mandatperioden den förutvarande ledamotens plats om inte partierna inte bestämmer annat

2.5 Utbildning/omvärldsorientering

13 § Fullmäktiges ledamöter och ersättare erbjuds alltid en grundutbildning om kommunen och förtroendeuppdraget i början av mandatperioden.

3. Tillkännagivande, tid, plats och förlängning av sammanträde

3.1 Tid och plats för sammanträdena (5 KAP. 12 § KL)

1 § Kommunfullmäktige bestämmer dagar, klockslag och plats för sammanträden nästkommande år, senast under december månad.

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda kommunfullmäktige första gången i oktober/november.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

2 § Om det föreligger skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden eller platsen för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden eller platsen för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på lämpligt sätt.

3 § Sammanträde skall också hållas, när kommunstyrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller ordföranden anser att det behövs. Sådan begäran om extra sammanträde skall göras skriftligen hos ordföranden med uppgift om det eller de ärenden, för vars handläggning sammanträdet begärs. Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordföranden.

3.2 Tillkännagivande och annons till sammanträdena

4 § Tillkännagivande av sammanträde med kommunfullmäktige - med uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden, som skall behandlas - utfärdas av ordföranden eller, vid förhinder för denne, av vice ordföranden.

Tillkännagivandet skall anslås på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen. Kungörelsen skall inom samma tid på ett lämpligt sätt också lämnas till varje ledamot och ersättare.

Uppgift om tid och plats samt de viktigaste ärendena för sammanträdet skall minst en vecka före sammanträdesdagen införas i den eller de ortstidningar som fullmäktige beslutar. Fullmäktige

beslutar särskilt om i vilken eller vilka ortstidningar som annonsering om sammanträde ska ske. Annonsering ska även ske på kommunens webbplats.

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som ska behandlas ska införas i ortstidningen/ortstidningarna. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidningen/ortstidningarna samt på webbplatsen.

Om ärende fordrar så skyndsam handläggning att kungörande i den ordning som föreskrivs ovan inte hinns med, skall tillkännagivandet med uppgift om ärendet anslås senast vardagen närmast före sammanträdesdagen och på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare i fullmäktige så tidigt, att den kan tänkas nå dem inom samma tid.

3.3 Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

5 § Fullmäktiges sammanträden bör om möjligt avslutas före kl. 22.00. Fullmäktige skall senast en halvtimme före detta klockslag tillfrågas om sammanträdet skall fortsätta omedelbart eller annan dag eller om återstående ärenden skall handläggas vid nästa sammanträde. Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordföranden.

6 § Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet skall fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet skall fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Beslut om förlängt eller fortsatt sammanträde skall protokollföras i eller i anslutning till den paragraf då beslutet fattades.

3.4 Ärenden och handlingar till sammanträdena

7 § Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförande när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

8 § Styrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i tillkännagivandet bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

4. Mål och viljeinriktning

4.1 Turordning för handläggning av ärendena

22 § Vid sammanträdet handläggs ärendena i den ordning de tagits upp i tillkännagivandet om inte fullmäktige beslutar annat. Ärenden av större allmänt intresse bör upptas i början på föredragningslistan.

I det fall ärenden bordläggs tas dessa upp först på nästkommande sammanträde. Interpellationer och frågor besvaras direkt efter informationsärenden och före ärenden från kommunstyrelsen.

För interpellationer avsätts maximalt en timma i början av sammanträdet och är inte interpellationerna färdigbehandlade behandlas de i slutet av dagordningen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

4.2 Beredning av ärendena

23 § Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som kommunfullmäktige skall behandla skall remitteras. Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remissinstans av sådana ärenden.

Ärende som inkommit och som senare kan bli föremål för fullmäktiges behandling överlämnas till respektive nämnd och/eller förvaltning för handläggning.

Fullmäktiges ordförande skall hållas underrättad om ärenden av vilka det klart framgår att de måste behandlas av fullmäktige och som är av större vikt.

4.2.1 Beredningsplikten (5 kap 26-34 §§ KL)

24 § Alla ärenden som fullmäktige avgör måste först beredas, antingen av en fullmäktigeberedning eller av en nämnd vars verksamhetsområde berörs av ärendet.

Om ärendet endast har beretts av en fullmäktigeberedning måste den eller de nämnder vars verksamhetsområde berörs av ärendet alltid ges tillfälle att yttra sig.

Kommunstyrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig. Kommunstyrelsen skall lägga fram förslag till beslut om inte en annan nämnd eller en fullmäktigeberedning gjort detta.

Ett ärende som är brådskande får avgöras utan beredning om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

Beredningstvånget ovan gäller inte för val eller avsägelse från ett uppdrag som förtroendevald.

5. Initiativrätt

5.1 Motioner

25 § En motion skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad eller på annan sätt bestyrkt av en eller flera ledamöter i fullmäktige. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

Motionen skall innehålla en bakgrund till förslaget/förslagen i motionen. Innehåller motionen mer än ett förslag skall varje förslag numreras.

Motionen remitteras utan debatt.

Fullmäktige beslutar om remiss för beredning av motion.

Ersättare får väcka motion endast vid sammanträde då ersättaren tjänstgör som ledamot.

En motion bör beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskrivna motionen från vidare handläggning

Kommunstyrelsen skall årligen redovisa till fullmäktige de motioner vilkas beredning ännu inte slutförts.

5.2 Interpellationer

Syfte: Interpellationer och frågor är viktiga verktyg för dig som ledamot när du vill få klarhet i en kommunal fråga, lyfta något som behöver belysas eller följa upp hur kommunen arbetar.

En interpellation passar när du vill ställa en mer utvecklad fråga som också kan bli underlag för debatt i fullmäktige, medan en fråga passar när du vill ha ett kortare svar i en tydligt avgränsad fråga.

Syftet är inte att väcka beslut i själva sakfrågan, utan att ge ledamöterna bättre underlag, ökad insyn och möjlighet att ställa ansvariga företrädare till svars.

26 §

En interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad eller på annat sätt bestyrkt av en ledamot. Interpellationen ska ha en tydlig rubrik, kort bakgrund och avslutas med en eller flera klart formulerade frågor. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma interpellation. Interpellationen ska ha ett bestämt innehåll, vara försedd med motivering och endast avse ett sakområde samt en kommunal angelägenhet.

Bakgrundstexten ska vara kortfattad och endast innehålla uppgifter som har direkt samband med de frågor som ställs. Allmänpolitiska ställningstaganden eller beskrivningar som inte är nödvändiga för att förstå de ställda frågorna ska undvikas.

Varje interpellation ska avslutas med numrerade frågor. Antalet frågor i en interpellation får uppgå till högst tre (3) för att säkerställa en sammanhållen behandling av ärendet. Varje fråga ska ha ett tydligt samband med interpellationens rubrik och bakgrund och utformas så att den möjliggör ett konkret och fokuserat svar.

Interpellationer utgör inte underlag för beslut i sakfrågor i kommunfullmäktige utan syftar till att inhämta upplysningar och ge underlag för debatt.

Interpellationen ska vara överlämnad till förvaltningen senast klockan 17.00 en vecka innan det sammanträde vid vilket den är avsedd att framställas. Interpellationen överlämnas till den person till vilken den är riktad samt till kommunfullmäktiges sekreterare. Svar på interpellationen ska vara överlämnat till interpellanten och övriga ledamöter samt ersättare två dagar innan sammanträdet då interpellationen tas upp. Kommunfullmäktiges sekreterare ansvarar för att svaret på interpellationen läggs i mötesverktyget.

Interpellation som ställts till kommunstyrelsens eller annan nämnds ordförande får av denne överlämnas att besvaras av annan i kommunstyrelsen eller i annan nämnd som på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen. Avser en interpellation förhållandena i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3–4 §§ kommunallagen får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna besvarandet till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse.

Kommunfullmäktiges presidium prövar om interpellationen uppfyller formkraven i denna paragraf. Om interpellationen bedöms omfatta flera sakområden, innehåller frågor som inte har samband med rubriken, har en bakgrundstext som går utöver vad som är nödvändigt för förståelsen eller uppenbart inte rör en kommunal angelägenhet, får presidiet återlämna interpellationen till interpellanten för omarbetning innan den tas upp till behandling. Presidiet kan därvid ange på vilket sätt interpellationen behöver justeras.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet. En ersättare som ställt en interpellation har rätt att delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas. En ersättare har beslutanderätt endast när ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

Vid interpellationsdebatt ska inlägg begränsas till de frågor som ställts i interpellationen och till de svar som lämnats. Ordföranden ska vaka över att överläggningen hålls inom ämnet och får erinra talare som i sina inlägg uppenbart avviker från interpellationens ämne.

5.3 Frågor

27 §

En fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad eller på annat sätt bestyrkt av en ledamot. Den ska ges in till förvaltningen senast tredje vardagen före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den. Frågan ska avse en kommunal angelägenhet och ha ett tydligt, avgränsat innehåll. Frågor utgör inte underlag för beslut i sakfrågor i kommunfullmäktige utan syftar till att inhämta kortare upplysningar i en avgränsad fråga.

Vad som sägs i 26 § om mottagare, överlämnande och möjlighet för ordföranden att låta annan svara gäller i tillämpliga delar också för fråga. Om den tillfrågade förklarar sig beredd att besvara frågan, beslutar fullmäktige utan föregående överläggning om frågan får framställas. Lämnas sådant medgivande, bör frågan besvaras vid sammanträdet.

När fråga besvaras får endast den ledamot som framställt frågan och den som lämnar svaret delta i överläggningen. Fullmäktige kan besluta att en fråga får behandlas som interpellation om frågeställaren själv begär detta. Sådant beslut ska fattas utan föregående överläggning. Vid konvertering av en fråga till interpellation gäller reglerna för interpellation under punkt 5.2.

5.4 Företagens initiativ rätt

28 § Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 3-4 §§ får väcka ärenden i fullmäktige om sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till.

6. Återredovisning från nämnderna 6 kap 5 § KL

29 § Fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

7. Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning

30 § Presidiet bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

8. Sammanträdet

8.1 Upprop

31 § Vid sammanträdes början förrättas upprop. Avbryts pågående sammanträde skall nytt upprop ske då sammanträdet fortsätter. Upprop avslutas med klubbslag. Om ledamot infinner sig vid sammanträde efter det att uppropet är avslutat, skall ledamoten anmäla sig hos ordföranden, som efter tillkännagivanden om närvaron låter ledamoten inträda i tjänstgöring.

Ledamot och ersättare, som tjänstgör i ledamots ställe, får inte annat än tillfälligtvis lämna sammanträde utan att anmäla detta till ordföranden.

8.2 Protokolljusterare, tid och plats 5 kap. 70 §

32 § Ordföranden bestämmer tid och plats för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt 31 §, väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

8.3 Rätt att delta i överläggningar 5 kap. 41,42 §§ KL

33 § Icke tjänstgörande ersättare har yttranderätt (ej beslutanderätt) vid fullmäktiges överläggningar.

Ordföranden, samt vid dennes förfall vice ordföranden, i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningarna i ärendet.

I interpellationsdebatten får alla fullmäktigeledamöter och ersättare delta. När en fråga besvaras får bara den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningarna.

Ordföranden i en nämnd eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga, får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning har rätt att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

Styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ KL, har rätt att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i före-taget.

34 § Den tjänsteman som har den ledande ställningen bland kommunens tjänstemän äger rätt att yttra sig vid kommunfullmäktiges överläggningar.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

35 § Kommunens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

Sakkunnigt biträde ska ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

36 § Ordföranden låter efter samråd med vice ordföranden i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

37 § Fullmäktige får bestämma att ledamöterna i en fullmäktigeberedning skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen handlagt.

8.4 Talarordning och ordning vid sammanträden

38 § Ledamot och annan som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning de anmält sig och blivit uppropade. Den som under överläggningen i en fråga blir personligt angiven, kan få ordet för kort replik. Likaså kan företrädare för parti eller partigruppering få replik om partiet eller partigrupperingen namngivits i anförandet. Vid uppenbart tilltal utan att person eller parti blir namngivet överläts till ordföranden att bedöma om replikskifte får ske.

Som rekommendation gäller att den som lämnar replik har högst två minuter till sitt förfogande för repliken. Ordet skall då begäras omedelbart efter föregående anförande. Replik medges endast två gånger under samma huvudanförande.

När ledamot uppropas för att få ordet, bör ordföranden omnämna dennes partitillhörighet. För talare, som yttrar sig upprepade gånger under ett sammanträde, avstår ordföranden lämpligen från att omnämna partitillhörigheten. Detsamma gäller för replikerna.

Om någon i sitt yttrande avlägsnar sig från ämnet eller blandar in något, som inte hör dit, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet därpå. Om talaren inte rättar sig, kan ordföranden frånta talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anföranden.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden upplösa eller ajournera sammanträdet.

8.5 Yrkanden m.m.

39 § Ett förslag eller yrkande, som ledamot framställer under överläggningen i ett ärende och som skall föranleda proposition, skall avfattas skriftligen.

Ordföranden får vägra proposition, om ordföranden anser att ett framställt förslag eller yrkande strider mot gällande lag eller allmän författning eller denna arbetsordning. Om kommunfullmäktige bifaller yrkande att proposition skall ställas, får ordföranden dock inte vidare vägra proposition.

Ordföranden skall vägra proposition, om ordföranden anser att ett framställt förslag eller yrkande innebär ett nytt ärende. I sådant fall blir ordförandens beslut gällande. Vad nu sagts är inte tillämpligt i ärende som inte behöver beredas.

När kommunfullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte kommunfullmäktige beslutar medge det enhälligt.

8.6 Deltagande i beslut och jäv

40 § En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, skall anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas. En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

En ledamot som inte deltar i handläggningen av ett ärende på grund av jäv bör lämna sin plats under handläggningen av ärendet.

8.7 Omröstning

41 § Ordföranden bestämmer om omröstning ska ske med hjälp av omröstningsanläggning eller efter upprop.

Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppropsskordningen.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

Vid användning av omröstningsanläggningen ska följande gälla:

Efter anvisning av ordföranden ska ledamöterna avge sina röster genom att trycka på några av knapparna Ja, Nej eller Avstår, sedan ordföranden meddelat att det är klart att rösta. När omröstningen förklarats avslutad kan avgiven röst inte ändras i omröstningsanläggningen. Vid felröstning ska detta anmälas för anteckning i protokollet. Resultatet av omröstning bör redovisas på storbildsskärm i fullmäktigesalen och utskriften av omröstningen tas in i protokollet.

8.7b. Sluten omröstning

42 § När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet. Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina slutna röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppslagslistan. Ordföranden avger alltid sin röst sist. Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget. Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning ska en ny omröstning genomföras omedelbar

8.8 Valsedlar

42 § En valsedel som avlämnats vid en sluten omröstning skall uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig:

1 om den upptar namnet på någon som inte är valbar

2 om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som skall väljas.

3 om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

8.9 Reservation (4 kap 27 § KL)

43 § Den som vid sammanträde med kommunfullmäktige deltagit i avgörande av ärende, får anföra reservation mot fattat beslut. Reservation skall anmälas innan sammanträdet avslutas. Om

reservationen utvecklas närmare skall den avfattas skriftligen och lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Om fullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen dock lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag beslutet fattades.

8.10 Bordläggning och återremiss (5 kap 50, 51 § KL)

44 § Ett ärende skall bordläggas eller återremitteras, om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. Enkel majoritet krävs dock om ärendet tidigare bordlagts eller återremitterats på begäran av en minoritet.

För bordläggning eller återremiss i fråga om val krävs enkel majoritet. Motiveringen till ett beslut om återremiss skall bestämmas av de ledamöter som begärt återremittering. Vid flera motiveringar får ordföranden pröva vilken motivering som biträds av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna.

Ett bordlagt ärende skall behandlas på fullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat.

8.11 Protokollsanteckning

Protokollsanteckning är en skriftlig meningsyttring som bifogas till protokollet. Det är ordförande som bestämmer om det får göras. I Kungälv kommun är det brukligt att tillåta protokollsanteckningar.

I en protokollsanteckning kan ledamöten ange skälen till sitt ställningstagande, om varför man inte deltog i beslutet eller redovisa varför ledamöten var emot beslutet. Om en ersättare inte tjänstgör under mötet kan ersättaren få sin åsikt antecknad till protokollet.

En protokollsanteckning lämnas senast in vid utsatt tid för justering.

9. Valfrågor

9.1 Valberedning

45 § Vid första sammanträdet efter det val av kommunfullmäktige ägt rum, väljer fullmäktige för löpande mandatperiod en valberedning, bestående av 5 ledamöter och lika många ersättare. Fullmäktige väljer samtidigt och för samma tid bland valberedningens ledamöter en ordförande och en vice ordförande i beredningen.

Valberedningen skall lägga fram förslag i alla valärenden som kommunfullmäktige skall behandla med undantag av valen av kommunfullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är presidieval.

Kommunfullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Vad som gäller för nämnder i kommunallagen skall i tillämpliga delar även gälla för valberedningen i fråga om sammanträden, beslutsförfarande, beslutsförhet, protokoll justering av protokoll samt reservation.

10. Protokoll m.m

10.1 Protokolljustering och protokollsutformning (5 kap 65-70 §§ KL)

46 § Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som han eller hon har lett.

Protokollet skall enligt kommunallagen justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet. Inriktningen i Kungälv kommun är dock att fullmäktiges protokoll skall justeras senast en vecka efter sammanträdet.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

Av protokollet skall framgå vem som lagt de förslag som underställts fullmäktige för avgörande. För beslutssatserna gäller följande:

- Bör vara åtgärdsinriktade och helst inte innefatta flera åtgärder i samma beslutsmening.
- Bör vara så självständiga som möjligt, dvs kunna förstås lösryckta ur sitt sammanhang utan hänvisning till bilagor.
- Bör uttryckas i huvudsatser, dvs inte i form av s k "att-satser".

10.2 Tillkännagivande av justering (8 kap 12 § KL)

47 § Senast andra dagen efter det att protokollet har justerats ska justeringen tillkännages på anslagstavlan. Av tillkännagivandet ska det framgå var protokollet finns tillgängligt samt vilken dag det har tillkännagetts. Tillkännagivandet får inte tas bort från anslagstavlan före överklagandetidens utgång enligt KL 13 kap. 5 § första stycket.

10.3 Expediering och publicering

49 § Utdrag ur det justerade protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av beslutet i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

50 § Protokollet ska utöver de i KL uppställda kraven på tillkännagivande även inom samma tid publiceras på kommunens webbplats

11. Sammanträde på distans

51 § Kommunfullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska i förväg anmäla det förvaltningen företrädesvis 5 dagar innan sammanträdet. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

12. Fullmäktigeberedningar

52 § Fullmäktige har fem fasta beredningar:

- Beredningen för Lärande och kultur 13 ledamöter
- Beredning för Trygghet och Stöd 13 ledamöter
- Ekonomiberedningen 9 ledamöter
- Beredningen för Samhälle och Fritid 13 ledamöter
- Demokratiberedning

Demokratiberedningen skall bestå av gruppledare från varje parti representerat i kommunfullmäktige och kommunfullmäktiges presidium. Kommunfullmäktiges presidium är tillika presidium i demokratiberedningen.

§ 53 Närmare bestämmelser kommunfullmäktiges beredningar och tillfälliga beredningar anges i arbetsordning för beredningar.